

УДК 330.1:338.43:631.1

Васильєва О.О.

канд. фіз.-мат. наук, доц. ЗНТУ

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ

Формування та раціональне використання економічного потенціалу аграрного сектора України обумовлює розвиток економіки України в цілому, її продовольчу безпеку. Економічний потенціал являє собою сукупність усіх наявних засобів, можливостей, продуктивних сил, ресурсів, запасів, компетенцій, що можуть бути використані у виробничій діяльності й реалізувати ринкові шанси для досягнення цілей соціально-економічного розвитку суспільства.

Економічний потенціал - це система відносин економічної власності між людьми у взаємодії з розвитком продуктивних сил та базисними

елементами господарського механізму, що виступають основним джерелом розвитку економічної системи, її можливостей. Економічний потенціал аграрного сектора є полісистемним поняттям, що об'єднує в собі різні підходи до його тлумачення: ресурсний та виробничий. Згідно ресурсного підходу економічний потенціал аграрного сектора визначається наявними ресурсами, що вступають у взаємодію й обумовлюють досягнуті результати (земельні, матеріально-технічні, фінансові, трудові, інтелектуальні, інформаційні). Виробничий підхід ототожнюють зі здатністю цієї галузі до виробництва продукції сільськогосподарського спрямування, послуг та інше [1, с.75]. Тобто економічний потенціал – це сукупні можливості, що можуть бути реалізовані тільки за наявності ресурсів; здатність конкретних працівників до ефективного використання засобів чи ресурсів.

Процеси глобалізації, поглиблення ринкових відносин обумовлюють постійний динамізм економічного потенціалу аграрного сектора з точки зору кількісних та якісних показників [2, с118]. Постійно змінюються чинники та складові економічного потенціалу: кількість аграрних підприємств, виробничі потужності, ступінь освоєння та використання природних ресурсів, чисельність зайнятого персоналу, якість його професійної підготовки, асортимент сільськогосподарської продукції.

Складовими економічного потенціалу аграрного сектора є: природний потенціал, що включає відносини економічної власності між людьми з приводу привласнення земельних ресурсів та їх використання в поєднанні з природними умовами (забезпечується географічним розміщенням, кліматом, земельними та водними ресурсами та екологічною ситуацією); трудовий потенціал як система виробничих відносин між окремими індивідами, трудовими колективами, соціальними верствами і державою з приводу відтворення і використання в аграрному секторі працездатного населення країни; науковий потенціал як сукупна можливість національної економічної системи генерувати необхідні знання, що втілюється в кількісних і якісних характеристиках винаходів та нововведень й визначається чисельністю та професійністю вчених; потенціал засобів праці як сукупність можливих та перспективних технічних засобів, що використовуються чи можуть бути використані у виробництві й спрямовані на підвищення продуктивності праці; матеріально-технічний потенціал можна визначити, як здатність енергетичних засобів, сільськогосподарських машин та предметів праці виконувати сільськогосподарські роботи у встановлені терміни відповідно до передових агротехнологій та забезпечувати безперервність процесу виробництва; технологічний потенціал як сукупність методів залучення засобів праці у виробництво для перетворення предметів праці на продукцію для кінцевого споживача чи для наступного залучення; інформаційний потенціал як обсяги інформаційних ресурсів, інформаційної техніки і

технологій для створення власних і збирання, накопичення, обробки й використання різноманітних форм інформації для задоволення відповідних потреб суспільства; інноваційний потенціал – сукупні можливості підприємств аграрного сектора щодо генерації, сприйняття та впровадження нових (радикальних і модифікованих) ідей для його системного технічного, організаційного та управлінського оновлення.

Останнім часом в стані економічного потенціалу аграрного сектора проявились негативні тенденції: зниження родючості земель внаслідок порушення сівозміни та балансу внесення мінеральних й органічних добрив; погіршення матеріально-технічного забезпечення; відсутність інноваційних зрушень; суттєве зниження мотивації та рівня оплати праці, зменшення її продуктивності [3, с.11]. Нарощування економічного потенціалу аграрного сектора за рахунок сільськогосподарської кооперації, залучення інвестицій, розвитку підприємництва, створення умов для комплексного розвитку інфраструктури села, суттєвого підвищення соціальних стандартів сільського населення дозволить усунути недоліки в забезпеченні продовольчої безпеки України та долучитись до подолання світової продовольчої кризи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Залізко, В.Д.** Економічний потенціал сільських територій: генезис, структура, властивості, пріоритети зміцнення [Текст] / В.Д. Залізко // Економіка України. - 2014. - № 4. - С. 73-82.

2. **Крисанов, Д.Ф.** Виробничий потенціал підприємств і харчових галузей АПК та його використання [Текст] / Д.Ф. Крисанов // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. - 2012. Вип. 6. - С. 115-123.

3. **Єрмаков, О.Ю.** Виробничий потенціал сільськогосподарських підприємств та напрями його розвитку [Текст] / Єрмаков О.Ю. // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 4. - С. 9-12.